

Duizenden bij kampioensljeppen in Winsum

Geweldige sprong van George Valkema uit Joure: 14.25 mtr

Hiske Penninga uit Sint Anne voor de zesde maal kampioene

Om zeven minuten voor vier zaterdagmiddag gebeurde het. George Valkema uit Joure was bij de kampioenswedstrijd fierljeppen in Winsum aan de beurt. Hij nam een enorme aanloop, greep de pols, klom als een hazewindhond naar boven en kwam na een prachtige afsprong aan de andere kant van de Sint Japik terecht. Een donderend applaus steeg op. Het publiek dromde bij de plaats waar Valkema terecht was gekomen. Iedereen begreep, dat dit de sprong van de dag was geweest en men kon nauwelijks wachten tot de mensen met de meetlatten het bordje met de uitslag omhoog staken. Maar toen ze dat dan deden klonk opnieuw een oorverdovend gejuich van de tribunes: 14 meter en 27 centimeter. „Hier wordt historie gemaakt, dames en heren”, zo riep commentator S. H. van den Akker uit Hemelum door de microfoon. Bij het nameten moest 2 cm van de afstand van Valkema worden afgestrokken: 14.25.

Het werd een bijzondere ljepperij in Winsum. De organistoren zullen overigen met angst en beven het aanvangsuur van de wedstrijd hebben zien naderen. Wat leek het slecht met het weer! En bij regen is het gewoon geen ljeppen. Maar de lucht klaarde op. Alleen om ongeveer kwart voor drie leek het nog even alsof Pluvius roet in het eten wilde gooien. Tjalling Feenstra uit Stiens sprong toen net maar hij had geen kans. De pols was glad door de regen en hij gleed er zo langs naar beneden het water in. Het ljeppen werd voor een ogenblik gestaakt. Ook waren er wat andere moeilijkheden. De toestroom van publiek (meer dan vierduizend) was als nooit tevoren en men kon niet iedereen een plaatsje bieden, zelfs geen staanplaats. Omdat er zich op het terrein kleine strubbelingen voordeden tussen mensen, die wel wat wilden zien en toch niets konden zien — een Amsterdammer dreigde een hele tribune om te zullen gooien, waarbij hij dan zeker enige assistentie nodig zou hebben gehad — werd om tien voor drie de kaartverkoop stopgezet. Nadien kwamen er zich nog enkele honderden belangstellenden melden.

Doping

De belangstelling voor de kampioenswedstrijden was ook internationaal. Uit praktisch alle Westeuropese en Scandinavische landen waren bezoekers komen opdagen. Zoals bekend deden, naast verscheidene „Hollanders”, ook een drietal Zweedse jongelui aan het fierljeppen mee. De televisie was rijkelijk vertegenwoordigd, onder meer met een Japanese cameraploeg. Opvallend was aanvankelijk het enorme aantal foutsprongen. Mensen, die als goede ljeppers bekend staan, sprongen vaak beide malen — iedereen krijgt tweemaal een kans — in het water. Van de groep heren van negentien tot en met dertig jaar bijvoorbeeld kwamen er van de 22 deelnemers zestien bij hun eerste sprong in het water terecht. Toch werd het een zeer plezierige ljepperij, mede dank zij dus het weer en een aantal andere meewerkende factoren, waarbij dan beslist commentator Van den Akker moet worden genoemd. Hij gaf op onnavolgbare wijze een spontaan en humoristisch commentaar, dat veel bijdroeg tot de fleur van de wedstrijd. Afwisselend in Fries, Nederland en als dat wenselijk was Engels.

Meteen nadat voorzitter R. Span van het Frysk Ljeppers Boun zijn welkomstwoord had gesproken kregen de bezoekers al een staalkaart van de springmogelijkheden voorgeschoteld. Er werd van drie schansen tegelijk ge-

sprongen en de eerste, die de Sint Japik probeerde te verslaan, was de zestienjarige Sikke Sijsma uit Idskenhuzen. Hij kwam in het water terecht. Bij de jongsten was nummer 1 op de lijst de dertienjarige Johannes Postma uit Bakhuizen, die lenig in zijn pols klom en 9.09 meter sprong. Mis was het weer met de derde springer, de 24-jarige Hielke van der Goot uit Sondel, die de overkant niet haalde evenmin als Sikke Sijsma dat gedaan had.

Gegroet

Maar Hielke kwam weer op een heel andere manier in de Sint Japik terecht als Sikke. Elke deelnemer, die in het water plonst, doet dat zo op zijn eigen wijze. Sommigen brengen, als ze niet over het dode punt kunnen komen, in het topje van de pols gezeten een soort van Hitlergroet. Anderen laten zich zo snel mogelijk langs de pols zachtjes in het water glijden. Practici denken: maar met de bibs erin, die kan er het best tegen. Het overkwam George Valkema, die dus kampioen werd, dat hij na een enorme aanloop, geen pols aanraakte, maar als een ongrijpbare reuzensnoek het water indook. Van de ongeveer tweehonderd sprongen eindigden er zo'n zeventig in het water.

De minste foutsprongen werden gemaakt bij de jongens tot en met dertien jaar. Er waren in deze groep zes deelnemers, die in totaal dus twaalf sprongen maakten, waarvan er maar twee hun einde vonden in het water van de Sint Japik, die was afgedamd, uitgebaggerd, leeggepompt en van schoon leidingwater voorzien. De foutsprongen in de jongste groep kwamen voor rekening van D. Maurits uit Oudkerk en C. Jellesma uit Bakhuizen, twee boys van twaalf jaar. Maar met de hope der fierljeppers lijkt het overigens dus niet zo gek. De jongens hebben voor, dat ze nog licht van gewicht zijn. Ook bij de groep jongens van veertien en vijftien jaar (twaalf deelnemers) liet zich dat voordeel gelden. Bijna geen foutsprongen. In deze groep deed de jongste van de drie Zweedse deelnemers mee. Torbjörn Orr uit Säter bracht het tot 9.10 en 9.83 meter. Minder gelukkig was zijn broer Bengt Orr, die éénmaal in het water sprong en de andere keer 10.53 kon laten noteren. Teleurstellend was de uitslag voor hun landgenoot Inge Erikson, die beide malen onderdook en steeds zonder notering boven kwam.

Roel Span

Roel Bokke Span, de kampioen van de laatste drie jaren, was niet in vorm.

Eén van de (weinige) foutjes van de speaker was, dat hij dit den volke (voor de sprongen) luide verkondigde, wat van invloed kan zijn geweest op het moreel en op de sprong van Span, die kwam op 13.34 en 13.29 en het dus aanzienlijk minder verder bracht dan verleden jaar, toen hij 14.09 meter sprong. Vermakelijk was het „optreden” van de op één na oudste deelnemer, de 59-jarige F. Ozinga uit Drachten. Die kwam veel en veel te laat, want hij had eerst mee willen doen aan een kaatswedstrijd in Wommels. Hij had verloren. Het was in Winsum alsof hij toch ergens nog een beetje waterrees had; hij werd door zijn coach het water ingejaagd, zo leek het wel. De eerste sprong van de heer Ozinga was sierlijk, er werd hard gelachen, maar niets genoteerd... Commentaar van de speaker: „Al hoe âld jo ek binne, jo binne noch net wiis genôch. Hwa docht nou oan twa sporten op ien en deselde middei? Het kon allemaal gezegd worden. Ook oud-burgemeester mr. G. van Hall, die traditiegetrouw naar Winsum was gekomen, had veel plezier aan de verrichtingen der ljeppers en het bijbehorend commentaar van de heer Van den Akker. Toen er voor de zoveelste keer iemand onderdook, zei de speaker: „Dit is het dan wat wij hier in Friesland onder doping verstaan.”

Bij de oudere deelnemers weerden zich ook uitstekend de 41-jarige W. S. Abma uit Idskenhuzen 11.05 en 11.14 meter) en pake Sake (Woudstra), caféhouder te Oudkerk, die met zijn 56 jaar toch nog op 8.65 en 9.04 kwam. Oudste deelnemer was de 61-jarige Johannes van der Weij uit Blija, die 8.03 en 8.51 meter liet noteren. Bij de vrouwen was Hiske Penninga, eerder dameskampioene in 1960 tot en met 1963 en in 1966 veruit het sterkst. Zij veroverde de titel op mejuffrouw K. Rosier uit Dronrijp, Jikke de Jong uit Idskenhuzen, die in 1964 en 1965 de hoogste eer bij de dames voor zich opeiste, is soms heel goed in haar prestaties, maar is af en toe ook wat onberekenbaar. Dat bleek opnieuw toen aan het eind van de middag (de wedstrijden namen drie en een half uur in beslag) de sterkste deelnemers in drie groepen (dames, heren junioren en heren senioren) nog eens om de „sulveren pols” en de drie medailles sprongen. Jikke maakte één foutsprong en kwam de andere keer niet verder dan 9.00 meter. Hiske Penninga verbeterde haar beste prestatie van de dag met 24 centimeter en kwam op 9.86 meter. De kampioene van vorig jaar, Klaske Rosier uit Dronrijp, maakte met één foutsprong en 8.99 meter geen kans.